

אלו נערות פרק שלישי כתובות

ל.

עין משפט
נר מצוה

א א (מ"י) פ"א מהלכות
עברה הלכה יג ופ"ג
מהלכות גינה הלכה ב
טו"ט ח"מ ס"י (ש"ג):

מוסף רש"י

הניחא לר' ישבב. אי
לאו כלל הוא אלף
לאפווק מדרי סימאי
למפיק חד מחייבי לאון
אמי ואמטועין דנבל
חייבי לאון עשה ר"ע
ממוזין (קדושין סח.) אלא
אי טעמא דנפשיה
קאמר. וכלל כ"ל ולא
לדרי סימאי לחיוביה
פליג אלף אשמועינן דכל
שפולמו חליסור הולד
ממוז (שם וב"ע"י שם
טו.) ר' הנהיגי בן
הקנה היה עושה את
יום הכפורים כשבת
התשלומין. הילוקי גדיש
ציוס הכפורים ומתחייב
כה. פטור מן השלומין
כאלו הילוקי צבטת סהול
ממחייב נפשו מיתת ב"ד
דשפוטין ל' פטור מלשול
לדמיו (פמ"ת כ"ג) ולא
יהיה אסון עוש יענש, הא
אם אסון יהיה לא יענש,
שפ"ק יו"ט שמתמו צדי
שמים שנקרמס חיו וצניו
אסון הוא קדי, שפמ"ת
(צ"ל שפ"ת) וקדוה אסון
הכל פטור מלשול (פמ"ת
כ"ג) ור"ש ל"ב ושבוותו
אף יום הכפורים
כרת מתחייב בנפשו. לחיבור
כרת מתחייב ב"ד למי
(מגילה ז.) הכל בידי
שמים. ומתחייב ומלכות
הכלים לאיס, כול על ידי
גזירת שמים, חוץ מצנים
פחים. נ"ט. נ"ט. פחים,
חולי הכל על ידי חוס
מנו (ש"ע"ג) עד שפוח
היום (ש"ע"ג) א: א: א: א:
פחים, קור הטפס (ב"ב
ק"ז) א: א: א: א: א: א: א:
ומוקש דרך עקש, פי בידו
הדני מלוי להשמך מן
השנה, ויש מפרשים א"ט
פחים קור וחוס (רשב"ם
ב"ב קמ"ד). והאמר רב
יוסף וכן תני רבי חייה.
המלא קאמר דלמך רב
יוסף מני צבולת וכן מני
כ"י (טו"ט ח"ה).

אי לאפוקי מדרי סימאי קאתי. תימה תיפשוטו דרבי יצבז טעמא
דנפשיה קאמר אליבא דמ"ד צפ"ק דיבמות (דף י"א. וס) הבא על
יצמתו וזמר וזא אחד מן האחים על לרמה צבשה דהא תנן צפרק
ר"ג (דיבמות דף ז.) ר"ג אומר דאין צבילה אחר צבילה ע"כ רבי יצבז
טעמא דנפשיה קאמר והוה התם כר'

יצבז דאין קידושין תופסין צחיבי
עשה ולהכי אין אחר צבילה כלום
כדלמך התם צבמלא"ה אמתני' דאין
אחר חלינה כלום אמר רב הונא אמר
רב זו דברי ר"ע דלמך דאין קידושין
תופסין צחיבי לאון ומסתמא הכא
אליבא דר"ע מספקא ליה אי טעמא
דנפשיה קאמר אי לאו לכך נראה
לד' דגרסי' צפ"ק דיבמות (דף י"א).
חד אמר צבולא וצבולא זה מוכיח ר"מ
צבשה שמתעלה דל"ג צבשה וכן פרי"ח
דהיינו לאו שחלץ לאחת דלמך קרא
אשר לא יצנה כיון שלא צנה שז
לא יצנה אחרת ה"כ כיון שצנה
שום יצמה לא יצנה אחרת:

איבא בינייהו בעוזה צ"ג. פי'
צקונט' צבולה שלא כדרכה
וקשה דפלוגמא דר"מ ורבי אלעזר
היא צפרק הבא על יצמתו (דיבמות דף
נט. וס) אי כסירה לכ"ג וה"ל למימר
ולר"מ דלמך כסירה לכ"ג מאי איכא
למימר כדקאמר ולר"ע דלמך כו'
ואורי' דמ"ר"ע פריך שפיר כדי
לאוקומי ר"ש צן מנסאי שהא צבמלא
כר"ע שיהי רבו אל צבולא לא חייב
אי פליג ר"מ אר"ש צן מנסאי ור"ח
פי' דהכא לא מיירי צבולה מאחר
אלא כ"ג שאלם צבולה גמורה ולא
חשיבה ראוייה לקיימה אע"ג דלמך
וצבולא על יצמתו) אנוקת עלמנו
ומפוחת עלמנו לא ישא לא ישא נשוי
מ"מ כיון דלמחלה לא ישא לא חשיבה
ראוייה לקיימה דהיא לא ישא הוא מן
המורה לקיימה ע"ג דלם נשוי ה"ג
אמר צוגרת ומוכת ען לא ישא ואם
נשא נשוי אע"ג דהוה מן המורה

כדמוכח התם ועוד דקאמר התם) מתבי רבא ולו תהיה לאשה
צאשה הראוייה לו פרע אלמנה לכ"ג היכי דמי אלימא בצדכרה
מאי אריחא משום אלמנה תיפוק ליה הויא לה צבולה שמשמע
דצבולת עלמנו אקורה לו מן המורה ור"ח לא פירש כן:

תוספות ר"ד

מתני' דלא כר"מ בן
הקנה. פירוש מתני'
דמחייב קנס לבא על
אחותו ואע"פ שמתחייב
כרת בביתא. הנהיגי ר"י
[בן הקנה] היה עושה
יהי"כ כשבת תשלומין.
פי' לפטור המדליק את
הגדיש ביה"כ כאילו
הדליקו בשבת מה שבת
פטור מיה"כ ב"ד פטור
מתשלומין כדנתן מתני'
לקח בבא על בתו ולפני
למך מולא יהי אסון.
אף יו"ט כשהוא בכרת
מתחייב בנפשו ופטור
מן התשלומין. מ"ט דר"י
ב"ה. אמר אביי נאמר
פי' אסון בידי דלמך פי'
וקדאהו אסון ונאמר אסון
בידי אדם ואם אסון
יהיה מה אסון הנאמר
בידי אדם פטור מן
התשלומין. פי' דמשמע
במיתת ב"ד למימר היכא
דליכא מיתת ב"ד משלם
דמי ודליות. אף אסון
האמור בידי שמים פטור
מן התשלומין:

חייבי עשה מזרי ואדומי. בתוך שלשה דורות דכתיב (דברים כג)
דור שלישי יבא להם דור שני לא ולא הבא מכלל עשה עשה: הניחא.
אי רבי יצבז האי כל שאין לו היתר צבילה דקאמר אליבא דר"ע לאו
כללל כילל אלף לאפוקי מדרי סימאי לחיוביה לאון הוא
דפליג לאוסופי חייבי לאון (ד' צבכהונה
אבל שום חייבי עשה לא הוסף:
שפיר. מזניו למימר איכא צינייהו
דשמעון טעמא דנפשיה קאמר כל שאין לו
חייבי עשה: הלא. אי לאו אדרבי
סימאי קאי וטעמא דנפשיה קאמר
צבש ר"ע שכל שאין לו היתר צבילה
צבשה זו הולד ממזר מאי איכא
למימר: **צבולה לר"ג.** שאין צה לאו
אלמנות וגירושין אלף עשה דצמולה
יקח (ויקרא כ"ג) ולא צבולה. וא"ת יש
לכן לאו דונה לא אשכחנא תנא דלמך
פנוי הבא על הפנויה עשהא וזנה אלף
ר' אלעזר) (א) ולית הלכתא כוותיה
ואין וזנה אלף הנבעלת לפסול לה.
וצבולה שלא כדרכה איירי דאי
כדרכה תו ליכא קנס: ומאי שאל.
האי עשה משאר עשה דמודה צה
ר"ע: **דבזה ליה עשה שאינו שיה**
ככל. שאינו נוהג אלף כ"ג אלף
עשה דמזרי ואדומי נוהג בכל הקהל:
הא נמי יש צה הוי. המקדש אשה
ציניי נדומה מקודשת: ולאפוקי מדרי'
נחוניא. מתני' דמחייב תשלומין לצב
על אחותו ואע"פ שמתחייב כרת
צבילתו מפקא מדרי' נחוניא: אם יוש
הכפורים כשצב. לפטור המדליק את
הגדיש ציוס הכפורים כאלו הדליקו
צצבת: מה צבת. שהוא מיתת צ"ד:
פטור מן השלומין. כדמתן צמתי"ו
גבי צא על צמו ויליף לה מולא יהיה
אסון ענוש יענש: אף יום הכפורים.
שהוא צברת חיוצ נפש הוא זה
ופטור מן השלומין: אסון צדי
אדם. ולא יהיה אסון דמשמע
צמיתת צ"ד למימר דהיכא דליכא
מיתת צ"ד משלם דמי ולדות: אסון

בידי שמים. וקראהו אסון: **עניס פחים.** קור וחוס: **בידי שמים.**
אם צאים פורעניות על האדם גזירת המלך הוא: חוץ **מזניס פחים.**
שפעמים צבאין צבשיעה: **בידי אדם ינישו.** שלא מגזירת מלך:
דורות
הב"ב מודים בבא ע"ה הנדה שמשלם קנס. תימה לר"י מלן דר"ש צן מנסאי מודה צה דלמלא כר' נחוניא צן הקנה ס"ל דמחייב כריתות
פטורים מן התשלומין ומיהו ר"ש התימני ע"כ לית ליה דר' נחוניא מדאליטריך למעוטי חייבי כריתות מולו תהיה לאשה אשה שיש
צה הויה דע"כ לא אליטריך למעוטי אלף חייבי כריתות דמחייב לאון ס"ל צבוק החולץ (דיבמות דף מט. וס) דלית צה הויה אלף מר"ש
צן מנסאי קשה מלן דלית ליה דר' נחוניא ועוד אפי' ר"ש התימני דלמלא אית ליה דר' נחוניא ואליטריך למעוטי מולו תהיה לאשה
יצמה לשוק דאין קידושין תופסין צה לכ"ע כדלמך צבשה רבה (ס"ס דף צ"ג) וי"ל דרב חסדא ס"ל דאין שום מנא סובר כרבי
נחוניא ולה"ק ולאפוקי כו' וצקונט' פירש דלמתינת מדר' נחוניא ומיהו מנ"ל דמפקא מיניה דלמא מודה ר' נחוניא לחייבי
כריתות יש להן קנס דצבינהו קרא חד לחייבי לאון וחד לחייבי כריתות ולר"ע נחוא דמפקא מתני' מדר' נחוניא דאין קידושין
תופסין צחיבי איכא לאוקומי הך תרי ריבויי חד לחייבי עשה חד לחייבי לאון אלף חייבי כריתות לר' נחוניא לא' ונראה לרשב"א
לנתן ס' דע"כ מפקא מתני' מר' נחוניא דלר' נחוניא אין חילוק צין חייבי כריתות לחייבי מיתות צ"ד או מאסון אסון או כדדריש רבא
כרת שלי כמיתה שלכם ואם יש קנס לר' נחוניא צחיבי כריתות יש ג"כ צחיבי מיתות צ"ד ומתני' קמני צא על צמו פטור: **הב"ב בידי**
שמים חוץ מצנינים פחים. והא דלמרי' (שבת דף צ"ג) לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה אלמא יכול לשמור עלמנו מן הפורענות וכן קיר
נטווי דאסור לעבור תחתיו התם מן הפשיעה יכול לשמור עלמנו דהא ודאי שצדו להמית עלמנו אלף כשמצינאין עליו מן השמים צלונם
אי אפשר לו לשמור אלף צניס פחים לעולם אל יצואו עליו צלונם אס רואה ליהרר וא"ת והא דרשינן (צ"מ דף ק:) והסרי ה' ממך כל
חוליה או יניח אלמא דצדי שמים הוא וי"ל דהיינו שיחם הקצ"ה עולמו או יתן לו מלצוסיס ולא ינטרך ליהרר וא"ת והא פחים צדי שמים
הוא כדלמרי' צבשהית רבה צפרשה ע"ו א"ל אנטונינוס לרבי צלי עלי א"ל רחמנא שצינן מצינא א"ל דא ללותא היא יתיר חד כקו
וצינא אולף א"ל שמתזב משרבא א"ל הא כדו ללותא דכתיב אין נסתר מחמתו וי"ל דקרא כתיב צבוצרי דרכים או צמלמנה דרך שהמלכים
עושים דצדך אין אדם יכול ליהרר מן החוס אלף אס רואה ליצב צבית יכול להזהר שיצב צבית של צניס או יכנס צמרתך ויש מפרשים דצניס
פחים חדא מילתא היא כלומר צניס שהם פחים לאדם לשון פח ומוקש אוינו כן דצפ"ק דמסכת ע"ו (דף ג: וס) מייית לה [אהא] דכתיב
ומעשה אדם כדגוי הם מהן דגים צניס כיון שקדרה עליהן חמה מיד ממים [אף צני אדם כיון שקדרה עליהם חמה מיד ממים] והא
דלמך (ברכות דף ג:) הכל צדי שמים חוץ מיראת שמים אין ענינו לכאן דהתם קאי על הולד צמעי אמו (מה נ"ז): שגזרין אס היא
עני או עשיר גבור או חסד טפס או חסד אלף דיקק ורשע א' והכא מיירי צמאורעות הצבות על האדם: **מזניס שחרב בית בו'.**
וא"ת אמאי לא נקט מ' שנה קודם שחרב צהמ"ק דמ' שנה קודם שחרב גלתה סנהדרין כו' שלא דנו דיני נפשות וי"ל דלפעמים לזרז
עשה היו חוזרין סנהדרין ללשכת הגזית ולהכי לא פסיקא ליה למיתני מ' שנה קודם שחרב ווא"ת א"כ מאי פריך צפרק היו צדקין
(פאהדרין דף מ"א) גבי מעשה צדק ר' יוחנן צן זכאי צעוקאי תאניס ופריך מי הוה צבנהדרין והא תניא כל שנותיו של רבן יוחנן צן זכאי
מאה ועשרים שנה מ' עסק צפרקמטיא ומ' למד ומ' לימד ותניא מ' שנה קודם שחרב גלתה סנהדרין כו' והשתא מאי קשיא ליה כיון
דלפעמים היו חוזרין ודנין וי"ל דרבן יוחנן צן זכאי צדק צעוקאי תאנה אמעשה דלצינה היה ומשום דיני נפשות דלצינה לא היו חוזרין
לעולם דעיקרם לא גלו אלף משום רצינה דחו דנפשי רוחים כדלמרינן צפ"ק דמסכת ע"ו (דף ח: וס) וי"מ דלהכי נקט משחרב צהמ"ק משום
קודם לכן אע"פ שגלו היו בגדי כהונה מכפרים על מזיד דלא אמרו ציה כדלמרינן צפרק יש צברכין (ערכין דף טו. וס) ואין נראה דהא
ציניי שמעון צן שטח היה בגדי כהונה והיה דין ארבע מיתות כדלמרינן צפרק אחד דיני נפשות (פאהדרין דף לו: וס) אר"ש צן שטח אראה
צמלמנה אלף לא ראייה אחד שרץ אחר חזרה וכו' לא ע' עד ששבו נש ופריך ווא"ת צר נש הוא ווא"ת מ' שנה אע"פ
צבטלו סנהדרין כו' ועוד אמר (מס' י:) מרשעים יאל רע כו' ה' עד צמון צבשה"ק קיים איירי מדקאמר ונמלא מן חוה גולה: **ל**

(א) [מספחה צ"ק פ"ו]
צבנות לג. מניה ל:
פסחים טו. לב. [מספחה
פ"ג מוספחה דמניה
פ"א] (ג) צ"מ ק: צ"ב
קמ"ד ע"ש ע"ו ג: ע"ש,
א) סוטה ח: סנהדרין לו:
ע"ש, ד) ז"ל דכסונה,
ה) [דיבמות טו:] (א) [למך
לו:] (ד) [דף נב:] (ה) [דיבמות
דף נט:] (ו) [דף נט. וס
ד"ה אילמלא:] (ז) ומתרי"מ
אומר כי מלף צמספחה
פרק אלו עותר ר' נחויא
אומר הבא על אחותו ועל
אחות אביו כי אין להם קנס
וכן היה עושה רבי נחויא
צן הקנה יו"כ סכנה,
(ז) ולי"ל לתרן דע"כ מפקא
מתני' מר' נחויא לר'
נחויא אליטריך לאוקמי חד
לחייבי לאון ועשה וחד לללו
דיבמה לשוק אלף חייבי
כריתות קיס ליה צדכרה
מיהו וי"מ למך צפירין
אי כרבי נחויא קשיא אחותו
משמע וצחיבי כריתות לא
מתוקמא כותיה. מ"י,
ל) וי"ע חו"ט מניה כה.
ד"ה הכל ומו"ט ע"כ חייבי
ד"ה הכל, (ט) והא דמתן
(פ"ד דצבות) על כדכין
אחא מי היינו שאין לך אדם
שמתיה להווי עלמנו ועוד
נראה לר"י דע"כ אחא מי
לעמד קאמר ונרטי' ע"כ
אחא מתו מ"כ אחא מי ווי
כמו הממס להחיות והמס
לדון. מ"י, (י) ונחויא
אחא למי לר' נחויא כב
היו מפרשים לא פסיקא
ליה. מ"י, (יא) [וע"כ מוס'
סוטה ח: וצמית פח: ד"ה
מכפרים],

תורה אור השלם

1. ובי יצבז אנשיס ונגבז
אשה קרה וצבאו יקדיה
ולא יקדיה אסון ענוש
יצבז פאשר ישיית עליו
בעל האשה ונתן
בפוליים: שמות כא כב
2. ויאמר לא ירד בני
עמכם כי אהוה מת ודוא
לבדו נשאך ויקראוהו
אסון בדרך אשר תלבו
בה ורודקתם את שביתי
ביגון שאולתו:
בראשית כב דף
3. צניס פחים בדרך
עקש שומר נפשו ירדק
משה:
משלי כב

גליון הש"ס

גמ' איבא בינייהו בעוזה
ל"ב. פי' עסקת מה ע"כ
מוד"ה אלף:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צבולה וכו'
אלף ר' אלעזר ולית. ג"כ
וצבנות ינישו ע"כ. מסכת
דלף אליבא דר"ח מסיק
לה צמלמנה ע"ש: